

ที่ มท 55603 -3/

0809

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

สวค. 2/52
วันที่ 23 มี.ค.
เวลา 11.๐๐

19 มกราคม 2550

เรื่อง การขอรับเงินชดเชยค่าดำเนินการในการให้บริการเชิงสังคมของการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- อ้างถึง 1. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0504/7431 ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2548
2. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 55603-3/2594 ลงวันที่ 6 มีนาคม 2549
3. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0504/3646 ลงวันที่ 15 มีนาคม 2549

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. มติคณะกรรมการ กปภ. ครั้งที่ 9/2548 วันที่ 30 พฤศจิกายน 2548
2. หลักเกณฑ์การขอรับเงินชดเชยค่าบริการเชิงสังคมของ กปภ.
3. ตารางสรุปเงินชดเชยต้นทุนดำเนินการเชิงสังคม ประจำปีงบประมาณ 2548

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1 คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2548 อนุมัติเงินชดเชยค่าดำเนินการในการให้บริการเชิงสังคม สำหรับปีงบประมาณ 2547 จำนวนเงิน 482,568,207 บาท โดยเป็นการชดเชยในส่วนของค่าน้ำสำหรับผู้ใช้น้ำกลุ่มที่อยู่อาศัยที่ราคาขายต่ำกว่าต้นทุน สำหรับการชดเชยการให้บริการเชิงสังคมประจำปีงบประมาณ 2548 เป็นต้นไป กระทรวงการคลังกำหนดให้ กปภ. จำบริษัทที่ปรึกษา ศึกษาการแยกบัญชีต้นทุนเชิงสังคมให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการให้เงินชดเชยในปีต่อไป

กระทรวงมหาดไทย ได้พิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรี ขออนุมัติเงินชดเชยค่าดำเนินการในการให้บริการเชิงสังคมเฉพาะในส่วนของต้นทุนดำเนินการ และให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินชดเชยในปีต่อไป เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2549 ตามหนังสืออ้างถึง 2 และเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือตามที่อ้างถึง 3 แจ้งคืนเรื่องและให้รอนำเสนอคณะรัฐมนตรีชุดใหม่พิจารณา

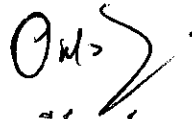
กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้ว เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีที่เห็นชอบในหลักการให้จ่ายเงินชดเชยค่าดำเนินการในการให้บริการเชิงสังคมจากรัฐบาลให้ กปภ. ประกอบกับตั้งแต่ปีงบประมาณ 2550 เป็นต้นไป กปภ. จะต้องชำระคืนเงินกู้พันธบัตร กปภ. ปีละประมาณ 1,000-2,000 ล้านบาท โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 12,150 ล้านบาท หาก กปภ. ไม่ได้รับการชดเชยค่าดำเนินการเชิงสังคมควบคู่ไปกับการปรับขึ้นราคาค่าน้ำ จะทำให้ กปภ. ไม่มีเงินรายได้เพียงพอ สำหรับการไถ่ถอนเงินกู้พันธบัตร และจะต้องแบกรับภาระดอกเบี้ยพันธบัตร ที่จะเกิดจากการ Refinance พันธบัตรไปตลอด

/จึงเห็นควร

จึงเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรี อนุมัติเงินชดเชยค่าดำเนินการในการให้บริการเชิงสังคมของ กปภ. ประจำปีงบประมาณ 2548 ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังให้ กปภ.จ้างที่ปรึกษาศึกษาและกำหนด ซึ่งสามารถคำนวณได้ จำนวนเงิน 1,178.009 ล้านบาท และเห็นชอบในหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินชดเชย ค่าดำเนินการในการให้บริการ เชิงสังคม โดยจะชดเชยให้เฉพาะผู้ใช้น้ำกลุ่มที่อยู่อาศัยที่ราคาขายของ กปภ. ต่ำกว่าต้นทุนที่แท้จริงที่มีประสิทธิภาพ และใช้นโยบายการปรับขึ้นราคาค่าน้ำ สำหรับผู้ใช้น้ำกลุ่ม อุตสาหกรรมและธุรกิจขนาดเล็ก โดยให้สำนักงานประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้ต่อไป สำหรับ เงินชดเชยการดำเนินงานเชิงสังคมในลักษณะงบลงทุน ให้เป็นไปตามที่สำนักงานประมาณถือปฏิบัติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่ออนุมัติและให้ความเห็นชอบต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอารีย์ วงศ์อารยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

การประสานภูมิภาค

โทร.0-2551-8166-70

โทรสาร 0-2521-0545

กระทรวงมหาดไทย กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวง
วันที่ 15 มิ.ย. 2548
เลขรับ 27524
เวลา

สำนักงานรัฐมนตรี
รับที่ 2712
วันที่ 10 มิ.ย. 2548
เวลา

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

คำพิพากษาฎีกา ๐๖๒๐๐
15 มิ.ย. 2548
เลขรับที่ 4877

ที่ นร ๐๕๐๔/๗๔๗๑

ม.ร.ว.ค.ร.ม.

มิถุนายน ๒๕๔๘

เรื่อง การขอรับเงินชดเชยค่าดำเนินการในการบริการเชิงสังคมของ

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๕๕๐๕๑-๓/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๔๘

กลุ่มงานการเมือง ส.ร.มท.
รับที่ 1423
วันที่ 10 มิ.ย. 2548
เวลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ส่วนที่ ๑๔๑๐/๔๑๒๐

ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๘

๒. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ส่วนที่ ๑๑๑๕/๑๖๔๑ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๘

๓. สำเนาหนังสือสำนักงานประมาณ ส่วนที่ ๑๗๑๐/๓๓๖

ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๘

๔. สำเนาหนังสือคณะกรรมการกักกันนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ

ส่วนที่ ๑๔๑๐/๒๐๗๔ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๘

ตามที่ได้อธิบายเรื่อง การขอรับเงินชดเชยค่าดำเนินการในการบริการเชิงสังคมของ
การประปาส่วนภูมิภาคจากรัฐบาล ไปเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สำนักงานประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ได้เสนอความเห็นมาเพื่อประกอบ
การพิจารณาด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบให้การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) ได้รับเงินชดเชยค่าดำเนินการในการ
ให้บริการเชิงสังคม ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นเงินจำนวน ๔๔๒,๕๖๔,๒๐๗ บาท โดยให้ตั้งงบประมาณ
รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ และให้สำนักงานประมาณ
รับไปดำเนินการต่อไป

- ๒ -

๒. ให้ กปภ. เร่งจัดทำแผนแม่บทในการบริหารจัดการ และการลงทุนในอนาคต (ระยะประมาณ ๓ ปี) ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อที่จะรายงานต่อรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) และคณะที่จะไปตรวจเยี่ยม กปภ. ในเดือนมิถุนายน ๒๕๔๔ โดยให้มีข้อมูล รายละเอียดที่ชัดเจนว่า กปภ. จะมีแนวทางการดำเนินการอย่างไรบ้างในประเด็นต่าง ๆ ให้ครบถ้วน เช่น โครงสร้างราคาค่าน้ำ การลดต้นทุนค่าน้ำ การลดรายจ่ายอื่น รายได้และแนวทางการเพิ่มรายได้เพื่อให้ กปภ. มีรายได้เลี้ยงตนเองอย่างเพียงพอ และลดการสนับสนุนจากภาครัฐ ตลอดจนแผนที่จะเข้าร่วมทุน ในตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น

จึงเรียนยืนยันมา ได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรชัย ปูประเสริฐ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

3010

ที่ มท 0102/

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

(นายปรกรณ์ บุรณปรกรณ์)

เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

15 มิ.ย. 2548

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๔๐๐๐ ต่อ ๓๓๒

โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๔๐๖๔

(X148 6 18 016)

10 มิ.ย. 2548

15 มิ.ย. 2548

๒๕๔๘

ที่ มท 55603 -3/

2594

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์-กทม. 10200

6 มีนาคม 2549

เรื่อง การขอรับเงินชดเชยค่าดำเนินการในการให้บริการเชิงสังคมของการประปาส่วนภูมิภาค
ประจำปีงบประมาณ 2548 จากรัฐบาล

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง 1. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร 0504/16379 ลงวันที่ 5 พฤศจิกายน 2547
2. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร 0504/7431 ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2548
3. หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค 0810/17894 ลงวันที่ 23 กันยายน 2547

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. มติคณะกรรมการ กปภ. ครั้งที่ 9/2548 วันที่ 30 พฤศจิกายน 2548
2. ตารางสรุปเงินชดเชยต้นทุนดำเนินการเชิงสังคม ประจำปีงบประมาณ 2548

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1 คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2547 เห็นชอบในหลักการให้จ่ายเงินชดเชยค่าดำเนินการในการให้บริการเชิงสังคมประจำปีงบประมาณ 2547 ให้การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) โดยให้สำนักงานงบประมาณรับไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามหนังสือที่อ้างถึง 2 คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2548 เห็นชอบตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอให้ กปภ. ได้รับเงินค่าชดเชยค่าดำเนินการในการให้บริการเชิงสังคมประจำปีงบประมาณ 2547 จำนวนเงิน 482,568,207 บาท และตามหนังสือที่อ้างถึง 3 กระทรวงการคลังได้เสนอการให้เงินชดเชยค่าดำเนินการให้บริการเชิงสังคมของ กปภ. ในปีงบประมาณ 2548 และเปิดออกไป ขอให้ กปภ. ดำเนินการโดยมีหลักเกณฑ์ คือให้ศึกษาหาต้นทุนที่มีประสิทธิภาพ โดยรัฐจะไม่อุดหนุนการขาดทุนเพราะขาดประสิทธิภาพ และให้มีการแยกบัญชีต้นทุนเชิงพาณิชย์และเชิงสังคมออกจากกัน โดยมีหลักเกณฑ์ในการทำ Cost Allocation ที่ชัดเจน รวมทั้งสามารถวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วย (Cost per Unit) ของสินค้าและบริการได้ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กปภ. จึงได้จ้างคณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นที่ปรึกษาเพื่อศึกษาบัญชีต้นทุนเชิงสังคมของ กปภ. ซึ่งที่ปรึกษาได้นำเสนอผลการศึกษาต่อคณะกรรมการ กปภ. แล้ว มีมติเห็นชอบในหลักการและแนวทางการขอรับเงินชดเชยจากรัฐบาล โดยให้ กปภ. ขอชดเชยต้นทุนดำเนินการเชิงสังคมจากรัฐบาล เฉพาะการจำหน่ายน้ำในกลุ่มผู้ใช้น้ำประเภทที่อยู่อาศัยที่ราคาขายต่ำกว่าต้นทุนมาตรฐานซึ่งเป็นต้นทุนที่มีประสิทธิภาพแล้ว ของ กปภ. ร่วมกับการขอปรับโครงสร้างราคาค่าน้ำในกลุ่มผู้ใช้น้ำประเภทอื่น

ประเภทอื่น กปภ. ได้ดำเนินการตามแนวทางการศึกษาของที่ปรึกษาจะได้รับเงินชดเชยค่าดำเนินการในการให้บริการเชิงสังคมจากรัฐบาล ประจำปีงบประมาณ 2548 รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 สรุปได้ดังนี้

1. เงินชดเชยต้นทุนดำเนินการเชิงสังคม

1.1 ต้นทุนดำเนินการเชิงสังคมที่สามารถบันทึกบัญชีตามใบสำคัญจ่ายได้ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการแก้ไขปัญหาอุทกภัย/ภัยแล้ง จำนวน 23.269 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายในการจ่ายน้ำฟรี จำนวน 18.220 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายเชิงสังคมอื่น จำนวน 2.860 ล้านบาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 44.349 ล้านบาท

1.2 ต้นทุนดำเนินการเชิงสังคมที่ไม่สามารถบันทึกบัญชีตามใบสำคัญจ่าย เนื่องจากเป็นการดำเนินงานที่มีต้นทุนเชิงสังคมและเชิงพาณิชย์รวมกัน เพราะเป็นการให้บริการผ่านระบบเดียวกัน ต้นทุนที่เกิดขึ้นทั้งด้านการผลิตและจัดจำหน่ายจะถูกเฉลี่ยอย่างเท่าเทียมกัน ตามหน่วยผลผลิตคือปริมาณน้ำที่จำหน่าย ดังนั้น ในส่วนนี้ กปภ. ขอชดเชยจากส่วนต่างของราคาขาย ที่ต่ำกว่าต้นทุนมาตรฐานเฉพาะกลุ่มผู้ใช้น้ำประเภทที่อยู่อาศัย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,133.660 ล้านบาท

รวมเงินชดเชยต้นทุนดำเนินการเชิงสังคมทั้งสิ้น สำหรับปีงบประมาณ 2548 จำนวน 1,178.009 ล้านบาท

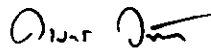
2. เงินชดเชยต้นทุนการลงทุนเชิงสังคม ในส่วนนี้ กปภ. ไม่ขอรับการชดเชย เนื่องจากได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนงบลงทุน ในปีงบประมาณ 2548 แล้ว จำนวน 2,035.355 ล้านบาท

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เห็นควรให้ กปภ. ได้รับเงินชดเชยค่าดำเนินการในการให้บริการเชิงสังคมจากรัฐบาล เฉพาะในส่วนต้นทุนดำเนินการ สำหรับปีงบประมาณ 2548 จำนวน 1,178.009 ล้านบาท (หนึ่งพันหนึ่งร้อยเจ็ดสิบแปดล้านเก้าพันบาทถ้วน) โดยขอจัดสรรงบประมาณปี 2550

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

พลอากาศเอก

(คงศักดิ์ วันทนา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

การประสานภูมิภาค

โทร.0-2551-8166-70

โทรสาร 0-2521-0545

ส่วนราชการ/ส่วนราชการภายใน	ส่วนราชการ/ส่วนราชการภายใน
รับที่ ๗๑๖	รับที่ 429
วันที่ 22 ส.ค. 2549	วันที่ 15 ส.ค. 2549
เวลา 10.00 น.	เวลา
กระทรวงมหาดไทย	

ที่ นร ๐๕๐๔/๗๕๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๕๔

กลุ่มงานการเมือง ส.ร.ม.ท.
รับที่ 703
วันที่ 15 ส.ค. 2549
เวลา 16.30 น.

เรื่อง การขอรับเงินชดเชยค่าดำเนินการในการให้บริการเชิงสังคมของการประปาส่วนภูมิภาค
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ จากรัฐบาล

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 21 ส.ค. 2549
เลขรับที่ 2810
เวลา

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทย
รับที่ 21 ส.ค. 2549
เลขรับ 12313
เวลา

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๕๕๐๐๓-๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๔
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๕๕๐๐๓-๓/๒๕๕๔
ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๔

ตามที่ได้เสนอเรื่อง การขอรับเงินชดเชยค่าดำเนินการในการให้บริการเชิงสังคม
ของการประปาส่วนภูมิภาคประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ จากรัฐบาล ไปเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

รองนายกรัฐมนตรี (พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์) สั่งและปฏิบัติราชการแทน
นายกรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้กระทรวงมหาดไทยนำเสนอคณะรัฐมนตรีชุดใหม่พิจารณา

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงขอส่งเรื่องดังกล่าวคืนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ มท 0102/ 1524

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๕๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๓๒๔ - ๓๒๕

โทรสาร ๐ ๒๒๕๐ ๕๐๖๔ L1-97-49/016

www.cabinet.thaigov.go.th

โดยประชาชนไทย คำสิงห์นอก)

เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

20 ส.ค. ๒๕๕๔

๒๕ ส.ค. ๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย

การขอรับเงินชดเชยค่าดำเนินการในการให้บริการเชิงสังคม
ของการประปาส่วนภูมิภาค
ประจำปีงบประมาณ 2548 จากรัฐบาล

วันที่ 4 67
วันที่ 16 ส.ค. 2548
เวลา.....

ผชบ. รองผู้ว่าการ (บริหาร) สิ่งที่มาด้วย 1
วันที่ 682
16 ส.ค. 2548 วันที่ 864
10.25 วันที่ 5 ส.ค. 2548
เลขวันที่ 686
วันที่ 19 ส.ค. 2548

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

ผู้ช่วยผู้ว่าการ (สำนักผู้ว่าการ)

ที่ มท 55010(ก) 79

วันที่ 14 ธันวาคม 2548

เวลา.....

เรื่อง มติคณะกรรมการ กปภ. ครั้งที่ 9/2548 วาระที่ 3.3 เรื่องสรุปผลการแยกบัญชีต้นทุนเชิงสังคมของ กปภ.

เรียน รองผู้ว่าการ (บริหารและการเงิน)

ตามที่คณะกรรมการ กปภ. ได้มีการประชุมครั้งที่ 9/2548 เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2548 วาระที่ 3.3 เรื่องสรุปผลการแยกบัญชีต้นทุนเชิงสังคมของ กปภ. ซึ่ง กปภ. ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า คณะกรรมการ กปภ. ในการประชุมครั้งที่ 7/2548 เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2548 มีมติเห็นชอบในหลักการและแนวทางการขอรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลตามที่ กปภ. เสนอ โดยได้ดำเนินการแยกบัญชีต้นทุนเชิงสังคมและเชิงพาณิชย์ ของปีงบประมาณ 2548 ตามแนวทางข้างต้น ดังนี้

1. ต้นทุนดำเนินการเชิงสังคม

1.1 กรณีที่ใบสำคัญจ่ายสามารถระบุได้ว่าเป็นค่าใช้จ่ายเชิงสังคมชัดเจน เช่น ค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล ค่าใช้จ่ายฟรี ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากภัยพิบัติ/อุทกภัย/ภัยแล้ง ฯลฯ ให้บันทึกเป็นต้นทุนดำเนินการเชิงสังคม โดยในปีงบประมาณ 2548 ค่าใช้จ่ายเชิงสังคมที่เห็นชัดเจนทั้ง 10 เขต ดังนี้ ค่าใช้จ่าย ภัยแล้ง/อุทกภัย 23.269 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายฟรี 18.219 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายเชิงสังคม 2.860 ล้านบาท รวมเป็นจำนวนเงิน 44.349 ล้านบาท โดย กปภ. ได้บันทึกบัญชีลงในระบบ SAP ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม-กันยายน 2548

1.2 กรณีไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่า เป็นค่าใช้จ่ายเชิงสังคมหรือเชิงพาณิชย์ ให้ถือเกณฑ์ที่ราคาขายเฉพาะผู้ใช้น้ำประเภทที่อยู่อาศัย ที่ขายได้ต่ำกว่าต้นทุนมาตรฐานของ กปภ. เป็นต้นทุนดำเนินการเชิงสังคม โดยแบ่งพิจารณาต้นทุนมาตรฐานรายกลุ่มสำนักงานประปา คิดเป็นต้นทุนดำเนินการเชิงสังคม จำนวนเงิน 1,133.66 ล้านบาท แยกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1. สำนักงานประปาที่ผลิตเอง 182 แห่ง ต้นทุนมาตรฐาน 12.81 บาท/ลบ.ม. ขอชดเชย 436.390 ล้านบาท

กลุ่มที่ 2. สำนักงานประปาที่ซื้อน้ำดิบ

- ชื่อน้ำเอกราช (East Water) 4 แห่ง ต้นทุนมาตรฐาน 16.41 บาท/ลบ.ม. ขอชดเชย 111.709 ล้านบาท

- ชื่อน้ำกรมชลประทาน 26 แห่ง ต้นทุนมาตรฐาน 13.31 บาท/ลบ.ม. ขอชดเชย 125.198 ล้านบาท

กลุ่มที่ 3. สำนักงานประปาที่เอกชนร่วมลงทุน 14 แห่ง ต้นทุน 20.68 บาท/ลบ.ม. ขอชดเชย 460.363 ล้านบาท

2. ต้นทุนการลงทุนเชิงสังคม

2.1 โครงการก่อสร้างปรับปรุงขยายการประปา ในปีงบประมาณ 2548 มีโครงการทั้งสิ้น 19 โครงการ วงเงินลงทุน 1,850.440 ล้านบาท เมื่อพิจารณาค่า NPV พบว่า โครงการที่สามารถตอบสนองการดำเนินการ

ผู้อำนวยการฝ่ายการเงินและบัญชี

คู่มือปฏิบัติในการบันทึกบัญชี
ต้นทุนเชิงสังคมและต้นทุนเชิงพาณิชย์
ของการประปาส่วนภูมิภาค

โดย

คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำนำ

ตามนโยบายรัฐบาลเรื่องการให้เงินชดเชยในรูปแบบ PSO กำหนดให้รัฐวิสาหกิจที่ให้บริการเชิงสังคมจะต้องมีระบบบัญชีที่แยกรายได้-ค่าใช้จ่ายเป็นเชิงสังคมและเชิงพาณิชย์อย่างชัดเจน รวมทั้งระบบบัญชีต้นทุนสามารถคำนวณหาต้นทุนต่อหน่วย เพื่อประกอบการพิจารณาขอรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลในรูปแบบ PSO โดยรัฐบาลจะอุดหนุนเฉพาะการบริการเชิงสังคม แต่จะไม่อุดหนุนการดำเนินงานที่มีผลขาดทุนเพราะขาดประสิทธิภาพ

จากนโยบายดังกล่าว การประสานส่วนภูมิภาค (กปภ.) ได้ดำเนินการว่าจ้างคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นที่ปรึกษาเพื่อศึกษาบัญชีต้นทุนเชิงสังคมของการประสานส่วนภูมิภาค และจัดทำคู่มือปฏิบัติในการบันทึกบัญชีต้นทุนเชิงสังคมและต้นทุนเชิงพาณิชย์ เพื่อใช้ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548 เป็นต้นไป

คู่มือฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน โดยมีการแสดงขั้นตอนและวิธีการบันทึกบัญชีเพื่อจำแนกรายได้และค่าใช้จ่ายของการดำเนินงานเป็นเชิงสังคมและเชิงพาณิชย์ เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของการขอรับเงินชดเชยจากรัฐบาลในรูปแบบ PSO ในปัจจุบัน กปภ. ใช้โปรแกรม SAP ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์สำเร็จรูปด้านการวางแผนทรัพยากรองค์กร (Enterprise Resource Planning: ERP) มาใช้ในการดำเนินงานด้านต่างๆ ได้แก่ ระบบบัญชีและการเงิน ระบบงานบัญชีงบประมาณ ระบบบัญชีบริหารโครงการ ระบบบัญชีต้นทุน ระบบบริหารพัสดุ และระบบทรัพยากรบุคคล โดยจะต้องสามารถจัดทำรายงานทางการเงิน ต้นทุนเชิงสังคมและเชิงพาณิชย์อย่างชัดเจน และเป็นแนวทางการปฏิบัติในการบันทึกบัญชีของ กปภ. ต่อไป

การบันทึกบัญชี ต้นทุนเชิงสังคมและต้นทุนเชิงพาณิชย์

หลักการและเหตุผล

ตามนโยบายของรัฐบาลเรื่องการให้เงินชดเชยเพื่อกิจการ (Public Service Obligation หรือ PSO) เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2545 กำหนดให้รัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ที่มีผลการดำเนินงานขาดทุน เนื่องจากการให้บริการเชิงสังคมตามนโยบายรัฐบาลสามารถขอรับเงินชดเชยในรูปแบบ PSO ได้ โดยกำหนดให้ต้องมีระบบบัญชีที่สามารถแยกรายได้-ค่าใช้จ่ายที่เป็นเชิงสังคมและเชิงพาณิชย์ออกจากกัน รวมทั้งต้องมีระบบบัญชีต้นทุนที่สามารถคำนวณต้นทุนต่อหน่วยเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาขอรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลในรูปแบบ PSO ทั้งนี้รัฐบาลจะอุดหนุนเฉพาะการบริการเชิงสังคมเท่านั้น โดยจะไม่อุดหนุนการขาดทุนจากการดำเนินงานเพราะขาดประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้นการขอรับเงินชดเชยในรูปแบบ PSO นั้น กปภ. ต้องมีระบบบัญชีการเงิน และระบบบัญชีต้นทุนที่สามารถจัดทำรายงานทางการเงินจำแนกต้นทุนเชิงสังคมและต้นทุนเชิงพาณิชย์อย่างชัดเจน โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติในการบันทึกบัญชี กำหนดขั้นตอนปฏิบัติของการบันทึกบัญชี และจัดทำคู่มือปฏิบัติในการบันทึกบัญชีต้นทุนเชิงสังคมและต้นทุนเชิงพาณิชย์เพื่อเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อแสดงขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการบันทึกบัญชีให้สามารถจัดทำงบการเงินจำแนกต้นทุนเชิงสังคมและต้นทุนเชิงพาณิชย์ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548 เป็นต้นไป บนระบบบัญชีการเงินของ กปภ. ที่ดำเนินการโดยโปรแกรมสำเร็จรูป SAP

ขอบเขตของงาน

จัดทำคู่มือปฏิบัติในการบันทึกบัญชีต้นทุนเชิงสังคมและต้นทุนเชิงพาณิชย์ตามผลการศึกษาวิเคราะห์ให้สามารถจัดทำงบการเงิน โดยสามารถแยกต้นทุนดังกล่าวได้ตั้งแต่ระดับ สำนักงานประปา สำนักงานประปาเขต และภาพรวม กปภ. และสามารถดำเนินการได้บนระบบบัญชีการเงินที่ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SAP ซึ่ง กปภ. ใช้งานอยู่ในปัจจุบัน

กระบวนการปฏิบัติในการบันทึกบัญชี

ที่มา

จากการศึกษาการดำเนินงานของ กปภ. พบว่ามีลักษณะการดำเนินงานเฉพาะซึ่งมีความแตกต่างจากรัฐวิสาหกิจประเภทอื่นๆ เนื่องจาก กปภ. เป็นรัฐวิสาหกิจที่ต้องสนองนโยบายในการบริการน้ำประปาที่สะอาดและมีคุณภาพได้มาตรฐานแก่ประชาชนผู้ใช้น้ำในส่วนภูมิภาคอย่างทั่วถึง

ในการสนองนโยบายดังกล่าว กปภ. มีข้อจำกัดด้านพื้นที่โดยสถานีผลิตน้ำประปาจะต้องตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้แหล่งน้ำดิบธรรมชาติ ขณะที่พื้นที่การให้บริการในความรับผิดชอบเป็นพื้นที่ซึ่งมีประชาชนอาศัยอยู่กระจายและอยู่ห่างไกลกัน ทำให้ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมากในการสร้างโครงสร้างพื้นฐานระบบจำหน่ายได้แก่ท่อส่งน้ำประปาและสถานีส่งน้ำ เพื่อให้สามารถให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งต้องมีการประมาณการวางแผนก่อสร้างระบบผลิตใหม่และการขยายกำลังการผลิตล่วงหน้าเพื่อให้สามารถรองรับความต้องการใช้น้ำจากการขยายตัวของชุมชนในอนาคต ซึ่งการลงทุนดังกล่าว กปภ. ได้รับเงินอุดหนุนโครงการลงทุนจากรัฐบาลบางส่วนแล้ว ปัจจุบันบันทึกเป็นสินทรัพย์ และจะหักค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์บันทึกเป็นค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักอันหนึ่งของต้นทุนการดำเนินงานของ กปภ.

จากการศึกษาการดำเนินงานของ กปภ. ยังพบอีกว่า กปภ. ประสบปัญหาในการวางแผนการลงทุนและการดำเนินงานจากปัจจัยภายนอกในด้านต่างๆ เช่น การที่บางพื้นที่ไม่ปฏิบัติตามนโยบายปิดบ่อน้ำบาดาล การทับซ้อนกันของพื้นที่ให้บริการกับหน่วยงานอื่น ได้แก่ การประปาที่ดำเนินงานโดยท้องถิ่น การประปาที่ดำเนินงานโดยนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งส่งผลให้การประมาณด้านการลงทุนเพื่อรองรับความต้องการใช้น้ำประปาที่เกิดจากการขยายตัวของชุมชนในอนาคตจากข้อมูลประชากรในพื้นที่มีความคลาดเคลื่อน และในบางกรณีต้องรับภาระในการปรับปรุงการประปาที่รับโอนกิจการต่อจากท้องถิ่นมาดำเนินการต่อ ในกรณีที่ท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินงานได้ เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการน้ำประปาอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

นอกจากนี้ยังประสบปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างราคาน้ำประปาของ กปภ. เป็นโครงสร้างค่าน้ำที่ใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 โดยมีอัตราเดียวกันทั่วประเทศ และยังไม่ได้รับอนุมัติให้มีการปรับปรุงโครงสร้างราคาดังกล่าว ซึ่งไม่สอดคล้องกับต้นทุนการดำเนินงานโดยรวมของ กปภ. ในปัจจุบัน ทำให้มีผลประกอบการขาดทุนอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ กปภ. เป็นรัฐวิสาหกิจดำเนินงานตามนโยบายของภาครัฐ และจำเป็นต้องควบคุมค่าใช้จ่ายต่างๆ เพื่อให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ เช่น การปรับโครงสร้างบุคลากร การกำหนดอัตราค่าตอบแทนในเกณฑ์ที่ต่ำกว่ารัฐวิสาหกิจอื่น ทำให้การดำเนินงานของ กปภ. ได้ผลกำไรในช่วงปีหลังๆ แต่ส่งผลในระยะยาวและเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพในการแข่งขันดำเนินงานตามแผนในอนาคต กรณีที่ กปภ. มีการแปรรูปเป็นบริษัท เนื่องมาจากอัตราค่าจ้างไม่จูงใจ

จากปัจจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้ กปภ.มีความจำเป็นต้องขอรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ กปภ. สามารถดำเนินงานสนองนโยบายของรัฐบาลได้

และจากนโยบายรัฐบาลในการให้เงินชดเชยแก่รัฐวิสาหกิจในรูปแบบ PSO นั้น ส่งผลให้รูปแบบของการขอรับเงินอุดหนุนของ กปภ. ต้องมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับลักษณะการดำเนินงานและข้อกำหนดของการขอรับเงินชดเชยดังกล่าว โดย กปภ. จะต้องมีการบัญชีต้นทุนที่สามารถจำแนกต้นทุนเชิงสังคมและเชิงพาณิชย์ออกจากกันอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถจำแนกต้นทุนดังกล่าว จึงต้องกำหนดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการบันทึกบัญชีให้สอดคล้องกับการดำเนินงานและข้อกำหนดของการขอรับเงินชดเชยในรูปแบบ PSO

สำหรับปีงบประมาณ 2547 กปภ. ได้รับอนุมัติเงินชดเชยในรูปแบบ PSO ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2548 ในส่วนของค่าดำเนินงาน โดยใช้เกณฑ์โดยอนุโลมและมีการกำหนดนิยามด้านการดำเนินการเชิงสังคม ดังนี้

การดำเนินการเชิงสังคม	หมายถึง	การบริการแก่ผู้ใช้น้ำเพื่อการดำรงชีพ โดยกำหนดปริมาณการใช้น้ำในช่วง 1 ถึง 30 ลบ.ม./ราย/เดือน (1 รายเท่ากับ 1 ครัวเรือน ไม่เกิน 5 คน)

โดย กปภ. ขอรับเงินอุดหนุนเท่ากับส่วนต่างของราคาและต้นทุนต่อหน่วยโดยใช้ต้นทุนต่อหน่วยของปีงบประมาณ 2542 (ที่เคยได้รับการอนุมัติโดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2541) ซึ่งมีการหักส่วนของค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ที่เคยได้รับเงินอุดหนุนแล้วออกไป ดังแสดงในสูตร

จำนวนเงินชดเชยที่ได้รับการอนุมัติ	=	$\left\{ \begin{array}{l} \text{ราคาขายจริงในปี 2547} \\ \text{ราคาต้นทุนในปี 2542 (11.75 บาท/ลบ.ม.)} \end{array} \right\}$ ตามมติคณะรัฐมนตรี 9 มิ.ย. 41 คูณกับปริมาณน้ำจำหน่าย

หมายเหตุ การคำนวณจะเทียบตามปริมาณน้ำจำหน่าย จำแนกตามกลุ่มผู้ใช้น้ำในช่วง 1-30 ลบ.ม./ราย/เดือน และราคาขายจากตารางโครงสร้างค่าน้ำปี 2541 - ปัจจุบัน

ตารางโครงสร้างค่าน้ำปี 2541-ปัจจุบัน

ช่วงการใช้น้ำ (ลบ.ม./เดือน)	ช่วงการใช้น้ำ (ลิตร/เดือน)	ที่อยู่อาศัย		รายการและธุรกิจขนาดเล็ก		รัฐวิสาหกิจ อุตสาหกรรม และธุรกิจขนาดใหญ่	
		บาท/ลบ.ม.	สตางค์/ลิตร	บาท/ลบ.ม.	สตางค์/ลิตร	บาท/ลบ.ม.	สตางค์/ ลิตร
0-10	0-10,000	7.75	0.775	9.00	0.900	10.00	1.000
11-20	10,001-20,000	8.50	0.850	11.75	1.175	13.00	1.300
21-30	20,001-30,000	10.75	1.075	13.00	1.300	16.00	1.600
31-50	30,001-50,000	12.75	1.275	14.00	1.400	19.00	1.900
51-80	50,001-80,000	14.00	1.400	14.40	1.440	21.00	2.100
81-100	80,001-100,000	14.50	1.450	14.50	1.450	21.25	2.125
101-300	100,001-300,000	14.60	1.460	14.60	1.460	21.50	2.150
301-1000	300,001-1,000,000	14.70	1.470	14.70	1.470	21.75	2.175
1001-2000	1,000,001-2,000,000	14.80	1.480	14.80	1.480	21.50	2.150
2001-3000	2,000,001-3,000,000	14.90	1.490	14.90	1.490	21.25	2.125
3001 ขึ้นไป	3,000,001ขึ้นไป	15.00	1.500	15.00	1.500	21.00	2.100
		อัตราค่าน้ำประปาขั้นต่ำ 50 บาท		อัตราค่าน้ำประปาขั้นต่ำ 100 บาท		อัตราค่าน้ำประปาขั้นต่ำ 200 บาท	
หมายเหตุ ราคาจำหน่ายน้ำทอธาร ของการประปาส่วนภูมิภาค : อัตราลูกบาศก์เมตรละ 12 บาท ณ 1 ก.ค.43 เป็นต้นไป							

และส่วนของเงินลงทุน ได้ดำเนินการขอเงินอุดหนุนโดยตามที่ได้รับการอนุมัติเดิมโดยใช้อัตราดังนี้

ตารางแสดงสัดส่วนเงินอุดหนุน

โครงการ/แผนงาน	สัดส่วนเงินอุดหนุน (% ค่าก่อสร้างทั้งโครงการ)
ปรับปรุงขยายเขตระบบประปา	75%
ปรับปรุงประปาหลังรับโอนจากท้องถิ่น	100%
พัฒนาแหล่งน้ำ	50%
ขยายเขตจ่ายน้ำ	100%
ลดน้ำสูญเสีย	0
จัดซื้อที่ดิน	0
วิจัยและพัฒนา	0
ลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	0
อื่นๆ	0

จากมติดังกล่าว กปภ. จะต้องทำการศึกษาและเสนอแนะแนวทางการขอรับเงินชดเชยใหม่ให้มีความเหมาะสม โดยต้องดำเนินการนำเสนอให้คณะกรรมการ กปภ. อนุมัติ และจะเริ่มใช้ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548 เป็นต้นไป

โดยที่ปรึกษาได้นำเสนอแนวทางการขอรับเงินอุดหนุนในรูปแบบ PSO ในส่วนของการดำเนินงานต่อคณะกรรมการแปลงสภาพ กปภ. เป็นบริษัท ทางแก้ไขปัญหาค่าขาดทุนจากการดำเนินงาน เป็น 3 แนวทาง ได้แก่

แนวทางที่ 1	ขอเงินชดเชยในรูปแบบ PSO ในส่วนต่างที่เกิดขึ้น โดยเปรียบเทียบกับต้นทุนมาตรฐานของการดำเนินงาน
แนวทางที่ 2	ขออนุมัติปรับโครงสร้างโดยกำหนดราคาคำนวณให้สอดคล้องกับต้นทุนดำเนินงานบวกกำไรในระดับที่ต้องการ โดยกำหนดให้ผลตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม
แนวทางที่ 3	เป็นการใช้แนวทางที่ 1 และ แนวทางที่ 2 แบบผสมผสาน โดย ขอเงินชดเชยในรูปแบบ PSO เฉพาะในกลุ่มผู้ใช้น้ำครัวเรือน ร่วมกับการปรับปรุงโครงสร้างราคาผู้ใช้น้ำกลุ่มอื่นๆ ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับต้นทุนมากยิ่งขึ้น

โดยมติของคณะกรรมการแปลงสภาพ กปภ. เป็นบริษัท เห็นชอบกับแนวทางที่ 3 และได้นำเสนอเพื่อดำเนินการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารของ กปภ. เพื่อกำหนดเป็นเกณฑ์ในการขอรับเงินชดเชยในรูปแบบ PSO ต่อไป

การพิจารณาจำแนกต้นทุนเชิงสังคมและต้นทุนเชิงพาณิชย์

จากการศึกษาการดำเนินงานของ กปภ. เพื่อจำแนกต้นทุนเชิงสังคมและต้นทุนเชิงพาณิชย์พบว่า จำเป็นต้องกำหนดค่านิยมของการดำเนินงานเชิงสังคมให้เหมาะสมเพื่อที่จะจำแนกต้นทุนเชิงสังคมได้อย่างชัดเจน โดยที่ปรึกษาได้เสนอค่านิยมของการดำเนินงานเชิงสังคมใหม่ดังนี้

การดำเนินการเชิงสังคม	หมายถึง	การดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล โดยไม่คำนึงถึงความคุ้มค่าในเชิงพาณิชย์ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความยั่งยืนด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม

จากนิยามดังกล่าว การดำเนินงานเชิงสังคม จะครอบคลุมทั้งในส่วนของการดำเนินงานและการลงทุนของ กปภ. ซึ่งไม่ได้คำนึงถึงความคุ้มค่าในเชิงพาณิชย์ แต่เน้นในวัตถุประสงค์ที่จะให้เกิดความยั่งยืนด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยสามารถจำแนกลักษณะของการดำเนินงานเชิงสังคม ดังนี้

การจำแนกการดำเนินงานเชิงสังคมเพื่อขอรับเงินชดเชย PSO

เงินชดเชย การดำเนินงาน	กรณีผลิตเอง	
	กรณีซื้อน้ำดิบเอกชน	
	กรณีเอกชนร่วมลงทุน	
	กรณีโครงการเชิงสังคม	
เงินชดเชย การลงทุน	โครงการลงทุนที่ดำเนินตามนโยบาย แต่ไม่คุ้มค่าทางการเงิน เช่น โครงการในสร้างระบบผลิต และพัฒนาแหล่งน้ำ	โครงการสร้างระบบผลิตใหม่ และปรับปรุงขยาย
		โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ
	โครงการปรับปรุงระบบประปา หลังรับโอนโครงการปรับปรุงเส้นท่อ โครงการวางท่อขยายเขต และโครงการตามนโยบายของรัฐบาล	โครงการปรับปรุงประปาหลังรับโอน
		โครงการปรับปรุงเส้นท่อ
		โครงการวางท่อขยายเขต
		โครงการตามนโยบายรัฐบาล

ส่วนของการดำเนินงาน

สามารถแบ่งได้ตามลักษณะการดำเนินงานของ กปภ.

ส่วนของการดำเนินงาน	กรณีผลิตเอง	
	กรณีซื้อน้ำดิบเอกชน	
	กรณีเอกชนร่วมลงทุน	
	กรณีโครงการเชิงสังคม	
กรณีผลิตเอง	หมายถึง	กปภ. ดำเนินการเองทั้งหมด ทั้งการผลิตและจัดจำหน่ายน้ำประปา
กรณีซื้อน้ำดิบจากเอกชน	หมายถึง	กปภ. ดำเนินการเองทั้งหมด ทั้งการผลิตและจัดจำหน่ายน้ำประปาแต่ต้องซื้อน้ำดิบจากเอกชนเพื่อนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต
กรณีเอกชนร่วมลงทุน	หมายถึง	กปภ. มีการร่วมลงทุนกับเอกชน ในการให้เอกชนทำการลงทุนเพื่อผลิตน้ำประปาและ กปภ. รับซื้อไปจำหน่ายให้กับลูกค้าของ กปภ.
กรณีโครงการเชิงสังคม	หมายถึง	กปภ. ดำเนินงานตามนโยบายของภาครัฐซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการให้บริการแก่สังคมโดยไม่ใช่เป็นโครงการที่มุ่งเน้นที่ความคุ้มค่าในการลงทุน

แนวทางการบันทึกบัญชี

ส่วนของการดำเนินงาน สามารถแยกวิธีการบันทึกบัญชี ได้ 2 แบบคือ

1. กรณีที่สามารถบันทึกบัญชีตามใบสำคัญจ่าย

ได้แก่ กรณีโครงการเชิงสังคม

ที่เป็นโครงการซึ่งมีวัตถุประสงค์ชัดเจน และสามารถบันทึกเข้าสู่ระบบ SAP ตามใบสำคัญจ่าย โดยบันทึกค่าใช้จ่ายตามหมวดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ แต่ใช้รหัสงบประมาณที่ตั้งขึ้นสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเชิงสังคมโดยเฉพาะ (รหัส 1G.รหัสบัญชี.รหัสศูนย์ต้นทุน) และสามารถสร้างรายงานเพื่อแสดงข้อมูลค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้ในรายงานทางการเงิน

การบันทึกบัญชี

Dr	ค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ	XX
	ภาษีซื้อ	XX
Cr	เจ้าหนี้	XX

2. กรณีที่ไม่สามารถบันทึกบัญชีตามใบสำคัญจ่าย

ได้แก่ กรณีผลิตเอง กรณีซื้อน้ำดิบจากเอกชน กรณีเอกชนร่วมลงทุน และ กรณี กปภ.จ่ายน้ำฟรี

เนื่องจากการเป็นงานที่มีต้นทุนเชิงสังคมและต้นทุนเชิงพาณิชย์รวมกัน เพราะให้บริการผ่านระบบเดียวกัน ซึ่งต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานทั้งด้านการผลิตและจัดจำหน่ายจะถูกเฉลี่ยอย่างเท่าเทียมกันตามหน่วยผลผลิตคือปริมาณน้ำที่จำหน่าย ดังนั้นต้นทุนจะแปรผันตามปริมาณน้ำที่จำหน่ายได้ โดยการจำแนกต้นทุนเชิงสังคมจะอิงตามประเภทลูกค้าเป้าหมายที่กำหนดให้เป็นลูกค้าในเชิงสังคม ซึ่งในที่นี้ได้แก่ลูกค้าในกลุ่มผู้ใช้ครัวเรือนที่ราคาขายต่ำกว่าต้นทุนมาตรฐาน ในการใช้ปริมาณที่บันทึกการใช้น้ำประปารายเดียวจะไม่สามารถบันทึกต้นทุนเชิงสังคมได้ทันที เนื่องจากต้องนำไปเฉลี่ยเทียบกับปริมาณน้ำจำหน่ายทั้งหมด จึงไม่สามารถบันทึกต้นทุนตามใบสำคัญจ่ายได้ ดังนั้นที่ปรึกษาเสนอให้ใช้ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย ของการดำเนินงานแต่ละประเภทเป็นฐานในการคำนวณเทียบกับราคาขายจริง ซึ่งปัจจุบันใช้อัตราค่าน้ำตามตารางโครงสร้างค่าน้ำปี 2541-ปัจจุบัน เพื่อจำแนกต้นทุนเชิงสังคมและต้นทุนเชิงพาณิชย์ โดยขอชดเชยในรูปแบบ PSO ในส่วนต่างของราคาขายที่ต่ำกว่าต้นทุนมาตรฐานเฉพาะในกลุ่มผู้ใช้ประเภทที่อยู่อาศัย กรณีส่วนต่างของผู้ใช้น้ำกลุ่มอื่นๆ กปภ. จะดำเนินการเพื่อขอปรับโครงสร้างค่าน้ำให้มีความเหมาะสมต่อไป

การบันทึกบัญชีให้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายตามปกติ แต่ให้มีการคำนวณเพื่อกำหนดต้นทุนมาตรฐานในแต่ละปี โดยการปรับตามปัจจัยที่มากกระทบกับต้นทุนมาตรฐาน ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงตามดัชนีราคาผู้บริโภคที่กระทบกับราคาวัตถุดิบ เช่น สารเคมี น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น หรือ การปรับโครงสร้างด้านฐานเงินเดือนและค่าตอบแทนพนักงานประจำปี โดยต้องมีการขออนุมัติจากคณะกรรมการ กปภ.

เพื่ออนุมัติการปรับต้นทุนมาตรฐาน แล้วนำมาคำนวณเทียบกับ ปริมาณน้ำจำหน่ายจริง และราคาจำหน่ายจริง ในกลุ่มผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทที่อยู่อาศัย และขอชดเชยในส่วนต่างที่เกิดจากราคาที่ต่ำกว่าต้นทุนมาตรฐานตามสูตร ดังนี้

จำนวนเงินชดเชยค่า ดำเนินการในรูปแบบ PSO	=	$\left\{ \begin{array}{l} \text{ราคาขายจริงต่อหน่วย} \\ - \text{ราคาต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย} \\ \text{ที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณา} \end{array} \right\}$
		คูณกับปริมาณน้ำจำหน่ายจริง

หมายเหตุ การคำนวณจะเทียบตามปริมาณน้ำจำหน่ายจริงจำแนกตามลักษณะการดำเนินงาน (กรณีผลิตเอง กรณีซื้อน้ำดิบจากเอกชน และ กรณีเอกชนร่วมลงทุน) ในกลุ่มผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทที่อยู่อาศัยในช่วงที่ระดับปริมาณการใช้น้ำต่อเดือนมีระดับราคาขายต่อหน่วยจากตารางโครงสร้างค่าน้ำปัจจุบันที่ต่ำกว่าต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วยตามลักษณะการดำเนินงาน

สำหรับกรณีที่ กปภ.จ่ายน้ำฟรี จัดทำเอกสารการจ่ายน้ำฟรีทุกครั้ง โดยกรอกรายละเอียดให้ครบถ้วน (แบบฟอร์ม J.1*) รวบรวมไว้ พร้อมจัดทำสรุปการจ่ายน้ำฟรีรายเดือน (แบบฟอร์ม J.*) ส่งให้ฝ่ายการเงินและบัญชีภายในวันที่ 10 ของเดือนถัดไป

* แบบฟอร์ม J.1 และแบบฟอร์ม J ตามภาคผนวก

การบันทึกบัญชีเงินชดเชยค่าดำเนินการในการให้บริการเชิงสังคม

เงินค่าชดเชยค่าดำเนินการในการให้บริการเชิงสังคมประจำปีงบประมาณ 2547 คณะรัฐมนตรี (ครม.) เห็นชอบ ให้ กปภ.ได้รับเงินชดเชยค่าดำเนินการในการให้บริการเชิงสังคมเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2548 เป็นเงินจำนวน 482,568,207 บาท

เพื่อให้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่ กปภ.ถือปฏิบัติตามเกณฑ์คงค้าง และเนื่องจากเป็นปีแรกที่ กปภ.ได้รับอนุมัติจาก ครม.ในปี 2548 กปภ.จึงบันทึกบัญชีเป็นรายได้ในปีงบประมาณ 2548 เฉพาะส่วนต่างของราคาขายที่ต่ำกว่าต้นทุนของกลุ่มผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทที่อยู่อาศัย อย่างไรก็ตามหากหลักเกณฑ์ตามที่ปรึกษาเสนอได้รับความเห็นชอบ/อนุมัติจาก ครม. กปภ. จะบันทึกบัญชีรายได้ในปีงบประมาณที่เกิดจริงเช่นเดียวกับบัญชีค่าใช้จ่ายกรณีอื่นๆ และเมื่องบการเงินของ กปภ.ผ่านการตรวจสอบจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแล้ว กปภ. จะแจ้งจำนวนเงินเพื่อขอรับเงินชดเชยต่อไป

ดังนั้นหาก ครม. ยังไม่เห็นชอบ/อนุมัติตามหลักเกณฑ์ซึ่งที่ปรึกษาเสนอ เงินชดเชยค่าดำเนินการในการให้บริการเชิงสังคมประจำปีงบประมาณ 2548 กปภ.จะบันทึกบัญชีเป็นรายได้ในปีงบประมาณ 2549 เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของความสม่ำเสมอ ตามหลักเกณฑ์เดิม

ตัวอย่างการคำนวณเงินชดเชยตามลักษณะการดำเนินงาน

1. ส่วนของการดำเนินงาน: กรณีผลิตเอง

สามารถคำนวณเพื่อหาจำนวนเงินที่ขอชดเชย (ต้นทุนเชิงสังคม) โดยใช้สูตรดังนี้

จำนวนเงินที่ขอชดเชย	=	(ราคาต่อหน่วย – ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย***)	x	ปริมาณน้ำจำหน่าย
<u>หมายเหตุ</u>	การนำต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วยมาใช้ในการขอรับเงินชดเชยต้องมีการหักค่าเสื่อมราคาของเงินลงทุนที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาล โดยจะขอชดเชยเฉพาะกลุ่มผู้ใช้น้ำที่อยู่อาศัยในช่วงการใช้น้ำที่ราคาต่ำกว่าต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย*** ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย*** หมายถึง ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วยที่หักค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์เฉลี่ยต่อปริมาณน้ำจำหน่ายในส่วนของสินทรัพย์ซึ่งได้รับการอุดหนุนโครงการลงทุนจากรัฐบาล			
<u>ตัวอย่างการคำนวณ</u>	กำหนดให้			
	ราคาขายต่อหน่วย	=	12	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย	=	14.75	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ค่าเสื่อมราคาเงินอุดหนุน	=	2.27	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย***	=	14.75 – 2.27	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ปริมาณน้ำจำหน่าย	=	1,000	ล้านลูกบาศก์เมตร
	ดังนั้น เงินชดเชยการดำเนินการ			= (12 – (14.75 – 2.27)) x 1,000 ล้านบาท
		=	- 480	ล้านบาท

2. ส่วนของการดำเนินงาน: กรณีเอกชนร่วมลงทุน

สามารถคำนวณเพื่อหาต้นทุนเชิงสังคม โดยใช้สูตรดังนี้

$\text{จำนวนเงินที่ขอชดเชย} = (\text{ราคาต่อหน่วย}-\text{ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย(ปรับปรุง)}^{***} \times \text{ปริมาณน้ำจำหน่าย}) + \left\{ \begin{array}{l} \text{ราคาน้ำประปาที่ซื้อจาก} \\ \text{เอกชน} \end{array} \times \begin{array}{l} \text{ส่วนต่างของปริมาณน้ำประปาที่ซื้อจริงที่ต่ำกว่า} \\ \text{ปริมาณน้ำขั้นต่ำ} \end{array} \right\}$																						
<u>หมายเหตุ</u>	โดยลักษณะการดำเนินงานกรณีเอกชนร่วมลงทุน จะมีสัญญารับประกันการซื้อน้ำเท่ากับปริมาณน้ำขั้นต่ำที่ตกลงกันได้ ปรับปรุง : เนื่องจากกรณีน้ำ กปภ. ไม่ได้ผลิตน้ำเอง แต่เป็นการซื้อน้ำประปาจากเอกชน ดังนั้น ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย (ปรับปรุง)^{***} = ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย^{***} <table><tr><td>หัก</td><td>0.5 x ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์สาขามาตรฐาน</td></tr><tr><td>บวก</td><td>ราคาซื้อน้ำประปา</td></tr><tr><td>หัก</td><td>ต้นทุนการผลิตออก ได้แก่ สารเคมี ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น</td></tr></table>	หัก	0.5 x ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์สาขามาตรฐาน	บวก	ราคาซื้อน้ำประปา	หัก	ต้นทุนการผลิตออก ได้แก่ สารเคมี ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น															
หัก	0.5 x ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์สาขามาตรฐาน																					
บวก	ราคาซื้อน้ำประปา																					
หัก	ต้นทุนการผลิตออก ได้แก่ สารเคมี ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น																					
สำหรับกรณีเอกชนร่วมลงทุน สามารถแบ่งได้เป็น 2 กรณี ได้แก่ ก. กรณีซื้อจริงต่ำกว่าที่ประกัน ข. กรณีซื้อจริงสูงกว่าหรือเท่ากับที่ประกัน																						
<u>ตัวอย่างการคำนวณ</u>	กำหนดให้																					
ก. กรณีซื้อจริงต่ำกว่าที่ประกัน	<table><tr><td>ปริมาณน้ำขั้นต่ำที่ประกันการซื้อ</td><td>= 110</td><td>ล้านลูกบาศก์เมตร</td></tr><tr><td>ปริมาณน้ำจำหน่าย</td><td>= ปริมาณน้ำประปาที่ซื้อจริง</td><td></td></tr><tr><td></td><td>= 100</td><td>ล้านลูกบาศก์เมตร</td></tr><tr><td>ราคาขายต่อหน่วย .</td><td>= 12</td><td>บาทต่อลูกบาศก์เมตร</td></tr><tr><td>ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย</td><td>= 14.75</td><td>บาทต่อลูกบาศก์เมตร</td></tr><tr><td>ค่าเสื่อมราคาเงินอุดหนุน</td><td>= 2.27</td><td>บาทต่อลูกบาศก์เมตร</td></tr><tr><td>ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย^{***}</td><td>= 14.75 - 2.27</td><td>บาทต่อลูกบาศก์เมตร</td></tr></table>	ปริมาณน้ำขั้นต่ำที่ประกันการซื้อ	= 110	ล้านลูกบาศก์เมตร	ปริมาณน้ำจำหน่าย	= ปริมาณน้ำประปาที่ซื้อจริง			= 100	ล้านลูกบาศก์เมตร	ราคาขายต่อหน่วย .	= 12	บาทต่อลูกบาศก์เมตร	ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย	= 14.75	บาทต่อลูกบาศก์เมตร	ค่าเสื่อมราคาเงินอุดหนุน	= 2.27	บาทต่อลูกบาศก์เมตร	ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย ^{***}	= 14.75 - 2.27	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
ปริมาณน้ำขั้นต่ำที่ประกันการซื้อ	= 110	ล้านลูกบาศก์เมตร																				
ปริมาณน้ำจำหน่าย	= ปริมาณน้ำประปาที่ซื้อจริง																					
	= 100	ล้านลูกบาศก์เมตร																				
ราคาขายต่อหน่วย .	= 12	บาทต่อลูกบาศก์เมตร																				
ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย	= 14.75	บาทต่อลูกบาศก์เมตร																				
ค่าเสื่อมราคาเงินอุดหนุน	= 2.27	บาทต่อลูกบาศก์เมตร																				
ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย ^{***}	= 14.75 - 2.27	บาทต่อลูกบาศก์เมตร																				

ราคาน้ำประปาที่ซื้อจากเอกชน	=	10.65	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
ต้นทุนวัสดุการผลิตมาตรฐาน	=	0.66	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
ค่าเสื่อมราคาเงินอุดหนุน	=	2.27	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์สาขามาตรฐาน	=	4.18	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย(ปรับปรุง)***	=	ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย***	
	หัก	ต้นทุนวัสดุการผลิตมาตรฐาน	
	หัก	(0.5 x ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์สาขา มาตรฐาน)	
	บวก	ราคาซื้อน้ำประปา	
	=	((14.75 - 2.27) - 0.66 - (0.5x4.18) + 10.65)	
	=	20.38บาทต่อลูกบาศก์เมตร	
ดังนั้น เงินชดเชยการดำเนินการ	=	((12 - 20.38) x 100) + (10.65 x (100-110))	
	=	- 944.50	ล้านบาท

<u>ตัวอย่างการคำนวณ</u>	กำหนดให้		
ข. กรณีซื้อจริงสูงกว่า หรือเท่ากับที่ ประกัน	ปริมาณน้ำขั้นต่ำที่ประกันการซื้อ	= 110	ล้านลูกบาศก์เมตร
	ปริมาณน้ำจำหน่าย	=	ปริมาณน้ำประปาที่ซื้อจริง
		= 110	ล้านลูกบาศก์เมตร
	ราคาขายต่อหน่วย	= 12	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย	= 14.75	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ค่าเสื่อมราคาเงินอุดหนุน	= 2.27	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย***	= 14.75 - 2.27	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ราคาน้ำประปาที่ซื้อจากเอกชน	= 10.65	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ต้นทุนวัสดุการผลิตมาตรฐาน	= 0.66	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ค่าเสื่อมราคาเงินอุดหนุน	= 2.27	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์สาขามาตรฐาน	= 4.18	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย(ปรับปรุง)***	=	ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย***

หัก ต้นทุนวัสดุการผลิตมาตรฐาน
หัก $(0.5 \times \text{ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์สาขามาตรฐาน})$
บวก ราคาซื้อน้ำประปา
$= ((14.75 - 2.27) - 0.66 - (0.5 \times 4.18)) + 10.65$
$= 20.38$ บาทต่อลูกบาศก์เมตร
ดังนั้น เงินชดเชยการดำเนินการ $= ((12 - 20.38) \times 110) + (0)$ ล้านบาท
$= -921.80$ ล้านบาท

3. ส่วนของการดำเนินงาน: กรณีซื้อน้ำดิบเอกชน หรือ ชลประทาน

สามารถคำนวณเพื่อหาจำนวนเงินที่ขอชดเชย (ต้นทุนเชิงสังคม) โดยใช้สูตรดังนี้

จำนวนเงินที่ขอชดเชย	$= (\text{ราคาต่อหน่วย} - \text{ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย (ปรับปรุง}^2)^{***}) \times \text{ปริมาณน้ำจำหน่าย}$
หมายเหตุ	ปรับปรุง 2 : ผลิตรเองแต่มีการซื้อน้ำดิบจากเอกชน ดังนั้น ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย (ปรับปรุง²)^{***} = ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย^{***} บวก ค่าน้ำดิบที่ซื้อจากเอกชน หรือ ชลประทาน
สำหรับกรณีซื้อน้ำดิบเอกชน หรือ กรมชลประทาน สามารถแบ่งได้เป็น ก. กรณีซื้อน้ำดิบกรมชลประทาน ข. กรณีซื้อน้ำดิบเอกชน	

ตัวอย่างการคำนวณ	กำหนดให้		
ก. กรณีซื้อน้ำดิบ กรมชลประทาน	ราคาขายต่อหน่วย	= 12	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย	= 14.75	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ค่าเสื่อมราคาเงินอุดหนุน	= 2.27	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย***	= 14.75 - 2.27	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ต้นทุนน้ำดิบ	= 0.50	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย (ปรับปรุง2)***		
		= ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย*** + ต้นทุนน้ำดิบ	
		= (14.75 - 2.27) + 0.50	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ปริมาณน้ำจำหน่าย	= 200	ล้านลูกบาศก์เมตร
	ดังนั้น เงินชดเชยการดำเนินการ	= (12 - ((14.75 - 2.27) + 0.50)) x 200	ล้านบาท
		= - 196	ล้านบาท
ตัวอย่างการคำนวณ	กำหนดให้		
ข. กรณีซื้อน้ำดิบ เอกชน	ซื้อน้ำดิบเอกชน	= 61%	ของน้ำที่ผลิตทั้งหมด
	ราคาขายต่อหน่วย	= 12	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย	= 14.75	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ค่าเสื่อมราคาเงินอุดหนุน	= 2.27	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย***	= 14.75 - 2.27	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ต้นทุนน้ำดิบ (ราคาซื้อน้ำดิบ)	= 5.90	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย (ปรับปรุง2)***		
		= ต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย*** + ต้นทุนน้ำดิบ	
		= (14.75 - 2.27) + (0.61*5.90)	บาทต่อลูกบาศก์เมตร
	ปริมาณน้ำจำหน่าย	= 200	ล้านลูกบาศก์เมตร
	ดังนั้น เงินชดเชยการดำเนินการ	= (12 - ((14.75 - 2.27) + (0.61 x 5.90))) x 200	
		= - 816	ล้านบาท

ส่วนของการลงทุน

สามารถแบ่งได้ตามลักษณะการโครงการลงทุนของ กปภ.

ส่วนของการลงทุน	โครงการลงทุนที่ดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล แต่ไม่ตอบสนองการดำเนินงานในเชิงธุรกิจในด้านการก่อสร้างและปรับปรุงขยายระบบผลิต และการพัฒนาแหล่งน้ำ		โครงการก่อสร้างระบบผลิตใหม่ โครงการก่อสร้างปรับปรุงขยาย โครงการก่อสร้างและปรับปรุงพัฒนาแหล่งน้ำ
	โครงการลงทุนเพื่อบำรุงรักษาระบบ โครงข่ายท่อส่งน้ำประปา ขยายเขตการให้บริการ การปรับปรุงการประปาที่รับโอนมาดำเนินการต่อ และการดำเนินโครงการตามนโยบายของรัฐบาล		โครงการก่อสร้างปรับปรุงการประปาภายหลังการรับโอน โครงการก่อสร้างและปรับปรุงเส้นท่อ โครงการวางท่อขยายเขตจำหน่ายน้ำ โครงการตามนโยบายของรัฐบาล
โครงการลงทุนที่ดำเนินการตามนโยบายแต่ไม่ตอบสนองการดำเนินงานในเชิงธุรกิจในด้านการก่อสร้างและปรับปรุงขยายระบบผลิต และการพัฒนาแหล่งน้ำ	หมายถึง	โครงการลงทุนในการก่อสร้างระบบผลิตใหม่ ก่อสร้างปรับปรุงขยาย และโครงการปรับปรุงพัฒนาแหล่งน้ำ เป็นโครงการที่ดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลและมีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุน โดย กปภ. จะเสนอขอรับเงินชดเชยรูปแบบ PSO เฉพาะโครงการที่มีค่า NPV น้อยกว่า 0 ซึ่งถือว่าเป็นเชิงสังคม โดยขอชดเชยตามวงเงินลงทุน ส่วนโครงการที่ NPV มากกว่า 0 เป็นโครงการเชิงพาณิชย์ กปภ. จะดำเนินการลงทุนในโครงการเหล่านั้นเอง ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของ กปภ. และมีความเหมาะสมกรณีที่ กปภ. แปรสภาพเป็นบริษัท ซึ่งมีการดำเนินงานในรูปธุรกิจ ซึ่งจะลงทุนในโครงการที่ตอบสนองการดำเนินงานในเชิงธุรกิจเท่านั้น ส่วนโครงการที่ไม่ตอบสนองการดำเนินงานในเชิงธุรกิจ กปภ. ยังรับที่จะดำเนินงานโดยรัฐบาลเป็นผู้ลงทุน	
โครงการลงทุนเพื่อบำรุงรักษาระบบโครงข่ายท่อส่งน้ำประปา ขยายเขตการให้บริการ การปรับปรุงการประปาที่รับโอนมาดำเนินการต่อ และการดำเนินโครงการตามนโยบายของรัฐบาล	หมายถึง	โครงการลงทุนเพื่อปรับปรุงระบบเดิมให้สามารถใช้งานได้ดี เช่น โครงการปรับปรุงประปาหลังรับโอน โครงการปรับปรุงเส้นท่อ โครงการวางท่อขยายเขต และโครงการตามนโยบายของรัฐบาล เป็นโครงการที่เป็นส่วนของค่าใช้จ่ายเพื่อการบำรุงรักษาระบบ ซึ่งไม่มีผลตอบแทนกลับมา ดังนั้นจึงไม่มีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุน แต่ในส่วนนี้จะขอรับเงินชดเชยเพื่อดำเนินงานตามสัดส่วนที่เคยได้รับการอุดหนุน	

โครงการลงทุนที่ดำเนินการตามนโยบายแต่ไม่ตอบสนองการดำเนินงานในเชิงธุรกิจในด้านการก่อสร้างและปรับปรุงขยายระบบผลิต และการพัฒนาแหล่งน้ำ

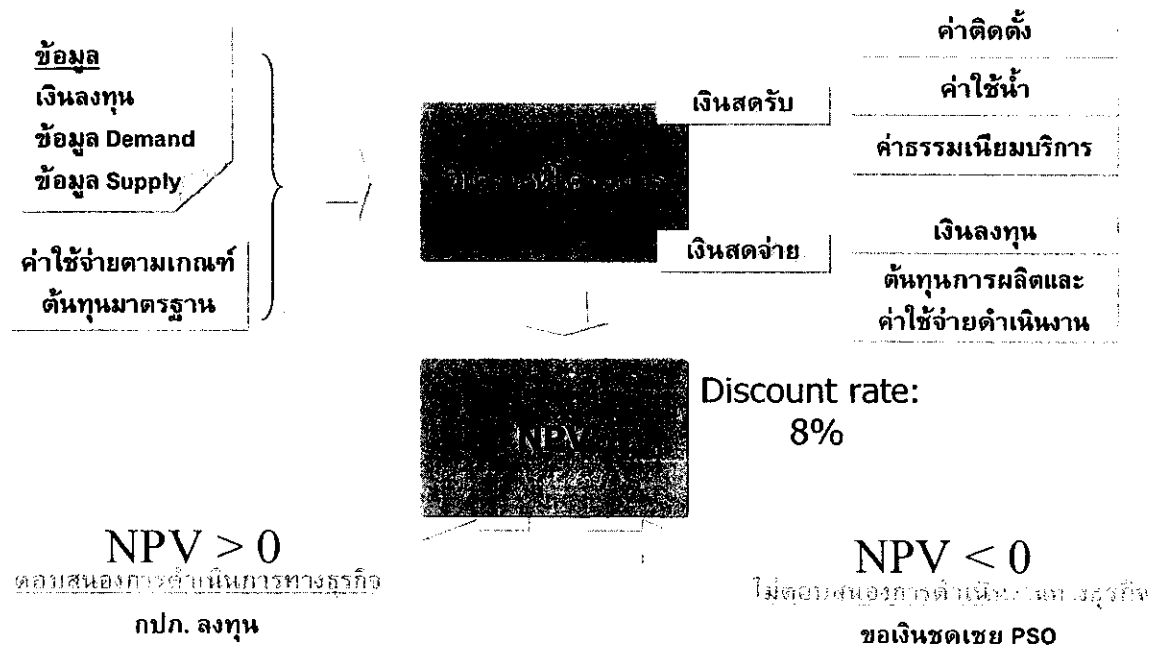
โครงการก่อสร้างระบบผลิตใหม่และโครงการก่อสร้างปรับปรุงขยาย

การวิเคราะห์โครงการลงทุน

ปัจจัยสำคัญที่นำมาใช้ประเมินความคุ้มค่าในการลงทุน คือ การวิเคราะห์โครงการเนื่องจากเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการตัดสินใจลงทุน ซึ่ง กปภ. นำหลักการเดียวกันนี้มาใช้วิเคราะห์โครงการที่สร้างรายได้เข้ามาในกิจการ เช่น โครงการก่อสร้างระบบผลิตใหม่ หรือ โครงการก่อสร้างปรับปรุงขยาย ซึ่งต้องวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการลงทุน แต่เนื่องจาก กปภ. เป็นรัฐวิสาหกิจมีภาระหน้าที่ในเชิงพาณิชย์คือต้องการกำไรเพื่อให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างมั่นคง และมีภาระหน้าที่เชิงสังคมที่ต้องสนองนโยบายของรัฐบาล ดังนั้น โครงการลงทุนของ กปภ. จะมีทั้งที่เป็นโครงการเชิงสังคมและเชิงพาณิชย์ ซึ่งปัจจุบัน กปภ. ได้รับเงินอุดหนุนการลงทุน ดังนั้นในการลงทุนจะมีลักษณะของเงินลงทุนร่วมกันระหว่างเงินลงทุนของ กปภ. และเงินอุดหนุนจากรัฐบาล โดยพิจารณาตามความเร่งด่วนของโครงการ และไม่ได้นำผลการวิเคราะห์โครงการลงทุนมาพิจารณาเป็นหลัก เนื่องจากจะได้รับเงินอุดหนุนทุกโครงการที่ดำเนินการตามสัดส่วนประเภทของโครงการ ซึ่งหาก กปภ. มีการแปรสภาพเป็นบริษัทอาจไม่สามารถดำเนินการในลักษณะดังกล่าวได้ ดังนั้นที่ปรึกษาได้เสนอปรับวิธีการขอรับเงินอุดหนุนตามเกณฑ์เดิมมานำเสนอเพื่อขอรับเงินในรูปแบบ PSO โดยจะต้องจำแนกลักษณะของโครงการลงทุนที่เป็นเชิงสังคมเพื่อขอรับเงินอุดหนุนอย่างชัดเจน

แนวทางการวิเคราะห์โครงการ มีรายละเอียดดังแสดงในภาพ

การวิเคราะห์โครงการลงทุน

ขั้นตอนในการคำนวณวิเคราะห์โครงการ

- นำข้อมูลต่างๆ ได้แก่ เงินลงทุน ข้อมูลเชิงปริมาณด้านความต้องการของผู้ใช้น้ำ และข้อมูลด้านกำลังการผลิตมาประเมินโดยใช้หลักการทางสถิติ
- นำผลการประเมินด้านอุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) มาคำนวณกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่ายตามระยะเวลาโครงการปรับระยะเวลาดำเนินงานโครงการ โดยปรับจากระยะเวลาดำเนินงานที่ปัจจุบันใช้ 25 ปีเป็น 13 ปี (โดยเป็นช่วงก่อสร้าง 3 ปี ใช้ประโยชน์จากการลงทุน 10 ปี) ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของ กปภ. ตามรอบระยะเวลาในการปรับปรุงขยาย
- การคิดกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่าย
  - โครงการก่อสร้างระบบผลิตใหม่ เป็นการลงทุนในโครงการก่อสร้างระบบผลิตใหม่
    - กระแสเงินสดรับ
      - คิดจากรายได้ค่าติดตั้ง ค่าใช้น้ำ และค่าธรรมเนียมบริการ
      - คิดจากมูลค่าซากของสินทรัพย์คงเหลือตอนสิ้นสุดโครงการโดยการประเมินทางวิศวกรรม
    - กระแสเงินสดจ่าย
      - คิดจากเงินลงทุน

- คิดจากต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยใช้ค่าใช้จ่ายต่อหน่วยน้ำจำหน่าย ที่มาจากต้นทุนมาตรฐานมากำหนดระดับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ
- 3.2 โครงการก่อสร้างปรับปรุงขยาย เป็นการลงทุนเพิ่มในโครงการที่ดำเนินการอยู่เดิม
  - กระแสเงินสดรับ
    - คิดจากรายได้ค่าติดตั้ง ค่าใช้น้ำ และค่าธรรมเนียมบริการ
    - คิดจากมูลค่าซากของสินทรัพย์คงเหลือตอนสิ้นสุดโครงการโดยการประเมินทางวิศวกรรม
  - กระแสเงินสดจ่าย
    - คิดจากเงินลงทุน
    - คิดจากมูลค่าซากสินทรัพย์คงเหลือของสินทรัพย์จากโครงการเดิม มาเป็นกระแสเงินสดจ่ายตอนเริ่มโครงการ
    - คิดจากต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยใช้ค่าใช้จ่ายต่อหน่วยน้ำจำหน่าย ที่มาจากต้นทุนมาตรฐานมากำหนดระดับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ
- 4. คำนวณหาค่า NPV, B/C, และ IRR โดยใช้ Discount Rate ที่ 8% เพื่อประเมินความคุ้มค่าในการลงทุน
- 5. สำหรับโครงการของ กปภ. ใช้ค่า NPV เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาความคุ้มค่าในการลงทุน โดยที่ NPV มากกว่า 0 ถือว่าคุ้มค่าในการลงทุน
NPV น้อยกว่า 0 ถือว่าไม่คุ้มค่าในการลงทุน
- 6. กปภ. จะพิจารณาดำเนินการลงทุนในโครงการที่มีค่า
  - กรณีที่ NPV มากกว่าหรือเท่ากับ 0 กปภ. จะลงทุนเองโดยไม่ขอรับเงินชดเชยจากรัฐบาล
  - กรณีของโครงการที่มีค่า NPV น้อยกว่า 0 กปภ. จะนำเสนอให้รัฐบาลพิจารณาเพื่อดำเนินงานและเสนอขอรับเงินชดเชยการลงทุนเนื่องจากเป็นโครงการลงทุนเชิงสังคมที่ไม่ตอบสนองการดำเนินงานในเชิงธุรกิจโดยรัฐบาลเป็นเจ้าของโครงการส่วน กปภ. เป็นผู้บริหารจัดการดำเนินงาน

โครงการก่อสร้างและพัฒนาแหล่งน้ำ

โครงการก่อสร้างและพัฒนาแหล่งน้ำ กปภ. จะรับภาระเอง จนกว่าแผนการพัฒนาลุ่มน้ำทั้ง 25 แห่งของรัฐบาล จะแล้วเสร็จในปี 2551

โครงการลงทุนเพื่อบำรุงรักษาระบบโครงข่ายท่อน้ำประปา ขยายเขตการให้บริการ การปรับปรุงการประปาที่รับโอนมาดำเนินการต่อ และการดำเนินโครงการตามนโยบายของรัฐบาล

โครงการลงทุนประเภทนี้ประกอบด้วย โครงการก่อสร้างปรับปรุงการประปาภายหลังการรับโอนโครงการก่อสร้างปรับปรุงเส้นท่อ โครงการวางท่อขยายเขตจ่ายน้ำ และโครงการตามนโยบายของรัฐบาล เป็นโครงการที่เป็นส่วนของค่าใช้จ่ายและไม่ให้ผลตอบแทนกลับมา ดังนั้น จึงมีการกำหนดงบประมาณลงทุน แต่ไม่ต้องวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุน โดยโครงการนี้ กปภ. ขอรับเงินชดเชยตามสัดส่วนเดิมที่เคยได้รับเงินอุดหนุนการลงทุน

สรุปขั้นตอนปฏิบัติในการทำข้อเสนอเพื่อขอรับเงิน ชดเชยในรูปแบบ PSO

เนื่องจากการจัดทำข้อเสนอเพื่อขอรับเงินชดเชยในรูปแบบ PSO ประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ส่วนของการดำเนินงาน	
	1.1 กรณีผลิตเอง ชื้อน้ำดิบเอกชนและกรมชลประทาน และ เอกชนร่วมลงทุน
	1.1.1 คำนวณปรับต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วยใหม่โดยอ้างอิงกับฐานต้นทุนมาตรฐานของปีงบประมาณ 2547 (ตามผลการศึกษาบัญชีต้นทุนเชิงสังคมของ กปภ. พ.ศ. 2548) ให้ปรับตามปัจจัยที่กระทบต้นทุนมาตรฐานโดยใช้เกณฑ์พิจารณาในเกณฑ์ต้นทุนมาตรฐาน ได้แก่ อัตราการเพิ่มค่าตอบแทนและเงินเดือนพนักงาน อัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภค และ โครงสร้างกรอบอัตรากำลัง 1.1.2 คำนวณหาต้นทุนมาตรฐานต่อหน่วย ณ. ปัจจุบัน ตามประเภทการดำเนินงานได้แก่ กรณีผลิตเอง กรณีซื้อน้ำดิบเอกชนและกรมชลประทาน และ กรณีเอกชนร่วมลงทุน 1.1.3 ขออนุมัติและประกาศใช้ต้นทุนมาตรฐานใหม่ 1.1.4 นำต้นทุนมาตรฐานใหม่ไปคำนวณเปรียบเทียบกับอัตราน้ำจำหน่ายในกลุ่มผู้ใช้น้ำครัวเรือนในปีปัจจุบัน 1.1.5 สรุปยอดเงินในส่วนต่างที่ราคาขายต่ำกว่าต้นทุนมาตรฐาน จัดทำเป็นรายงานแจกแจงรายละเอียดเพื่อประกอบข้อเสนอการขอรับเงินชดเชยในรูปแบบ PSO
	1.2 กรณีโครงการเชิงสังคม
	1.2.1 รวบรวมข้อมูลค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานโครงการเชิงสังคม ที่มีการบันทึกในระบบ SAP 1.2.2 สรุปยอดเงินเพื่อขอรับเงินชดเชยในรูปแบบ PSO จัดทำเป็นรายงานแจกแจงรายละเอียดเพื่อประกอบข้อเสนอการขอรับเงินชดเชยในรูปแบบ PSO
2. ส่วนของการลงทุน	
	2.1 โครงการสร้างก่อสร้างระบบผลิตใหม่และโครงการก่อสร้างปรับปรุงขยาย
	2.1.1 ทำการรวบรวมการวิเคราะห์ข้อมูลโครงการ 2.1.2 จัดทำรายงานและละเอียดการวิเคราะห์โครงการที่มีค่า NPV ต่ำกว่า 0 เพื่อนำเสนอขออนุมัติดำเนินการลงทุน 2.1.3 สรุปรายละเอียดโครงการที่ได้รับอนุมัติเพื่อขอรับเงินชดเชยในรูปแบบ PSO
	2.2 โครงการก่อสร้างและพัฒนาแหล่งน้ำ กปภ.จะรับภาระเองจนกว่าแผนการพัฒนาลุ่มน้ำทั้ง 25 แห่งของรัฐบาล จะแล้วเสร็จในปี 2551
	2.3 โครงการลงทุนเพื่อบำรุงรักษาระบบโครงข่ายท่อน้ำประปา ขยายเขตการให้บริการ การปรับปรุงการประปาที่รับโอนมาเพื่อดำเนินการต่อ และการดำเนินโครงการตามนโยบายของรัฐบาล

	2.1.1 ทำการรวบรวมรายละเอียดงบประมาณโครงการ 2.1.2 จัดทำรายงานและรายละเอียดโครงการ เพื่อนำเสนอขออนุมัติดำเนินการลงทุน 2.1.3 สรุปรายละเอียดโครงการที่ได้รับอนุมัติเพื่อขอรับเงินชดเชยในรูปแบบ PSO โดย กปภ. จะดำเนินการลงทุนโครงการตามที่ได้รับอนุมัติงบประมาณจากรัฐบาล

ตัวอย่างแบบจำลองเงินชดเชยรูปแบบ PSO (ปี 2547)

จากเกณฑ์ที่ระบุข้างต้นที่ปรึกษาได้จำลองการคำนวณเงินชดเชยในรูปแบบ PSO ของปีงบประมาณ 2547 ดังนี้

เงินชดเชยการดำเนินงาน	กรณีผลิตเอง		}	559,855,482.79
	กรณีซื้อน้ำดิบเอกชน			
	กรณีเอกชนร่วมลงทุน			
	กรณีโครงการเชิงสังคม		31,709,820.41	
รวมเงินชดเชยดำเนินการ			591,565,303.20	
เงินชดเชยการลงทุน	โครงการลงทุนที่ดำเนินการตามนโยบายแต่ไม่ตอบสนองการดำเนินงานในเชิงธุรกิจในด้าน การก่อสร้างและปรับปรุงขยายระบบผลิต และการพัฒนาแหล่งน้ำ	โครงการสร้างก่อสร้างระบบผลิตใหม่ และโครงการก่อสร้างปรับปรุงขยาย	1,400,537,000.00	
		โครงการก่อสร้างและปรับปรุงพัฒนาแหล่งน้ำ	ไม่ขอเงินอุดหนุน กปภ. จะรับภาระเอง จกกว่าแผนการพัฒนาลุ่มน้ำทั้ง 25 แห่งของรัฐบาลแล้วเสร็จในปี 2551	
	โครงการลงทุนเพื่อบำรุงรักษาระบบโครงข่ายท่อน้ำประปาขยายเขตการให้บริการปรับปรุงการประปาที่รับโอนมาดำเนินการต่อ และการดำเนินโครงการตามนโยบายของรัฐบาล	โครงการก่อสร้างปรับปรุงการประปาภายหลังการรับโอน	1,200,000,000.00	
		โครงการก่อสร้างและปรับปรุงเส้นท่อ		
		โครงการวางท่อขยายเขตจ่ายน้ำ		
		โครงการตามนโยบายของรัฐบาล		
รวมเงินชดเชยการลงทุน			2,600,537,000.00	
รวมทั้งสิ้น			3,192,102,303.21	

หมายเหตุ เงินชดเชยการลงทุนโครงการปรับปรุงประปาหลังรับโอนโครงการปรับปรุงเส้นทางท่อ โครงการวางท่อ ขยายเขต และโครงการตามนโยบายของรัฐบาล จําลองตัวเลขจำนวนเงินจากข้อมูลเงินอุดหนุนการลงทุนของ กปภ. เงินอุดหนุนจากรัฐบาลโดยเฉลี่ยในแต่ละปี โดยโครงการประเภทนี้ได้รับเงินอุดหนุนเต็มจำนวนตาม วงเงินที่ใช้จริง

ภาคผนวก

เกณฑ์ต้นทุนมาตรฐาน

เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดต้นทุนมาตรฐาน คัดจากค่าใช้จ่ายต่างๆ ตามหมวดบัญชีดังนี้

010 เงินเดือนและค่าจ้างประจำ

คำนวณจากกรอบอัตราค่าจ้าง(ข้อมูลปีงบประมาณ 47) และอัตราเงินเดือนเฉลี่ยในปัจจุบันของพนักงานฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติการ โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้	
$A = (Q1 \times R1) + (Q2 \times R2)$	
โดยที่	
A :	ค่าใช้จ่ายหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ เพื่อคิดต้นทุนมาตรฐาน
Q1 :	จำนวนพนักงานฝ่ายบริหาร (ตามกรอบอัตราค่าจ้าง ณ ปีงบประมาณ 2547)
R1 :	อัตราเงินเดือนปัจจุบันเฉลี่ยของพนักงานฝ่ายบริหาร กปภ.
Q2 :	จำนวนพนักงานฝ่ายปฏิบัติ (การตามกรอบอัตราค่าจ้าง ณ ปีงบประมาณ 2547)
R2 :	อัตราเงินเดือนปัจจุบันเฉลี่ยของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการของ กปภ.
หมายเหตุ	<u>เกณฑ์การกำหนดกรอบอัตราค่าจ้าง</u> <u>สำนักงานประจำและสำนักงานเขต</u> ใช้ข้อมูลแผนกรอบอัตราค่าจ้างซึ่งมีเกณฑ์พิจารณาเทียบกับจำนวนผู้ใช้น้ำ <u>สำนักงานใหญ่</u> ใช้ข้อมูลอัตราค่าจ้างคนที่พิจารณาตามมาตรฐานงาน <u>การปรับใช้มาตรฐานในปีถัดๆ ไป</u> ปรับตามอัตราการเปลี่ยนแปลงของเงินเดือนประจำปี(ปรับขึ้นเฉลี่ยขึ้นปีละ 7.5%) และให้ปรับกรอบอัตราค่าจ้างทุก 3 ปี

020 ค่าจ้างชั่วคราว

ไม่นำคำนวณต้นทุนมาตรฐาน เนื่องจาก เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการจ้างงานทดแทนส่วนของอัตราค่าจ้างที่ว่างอยู่ ซึ่งตามมาตรฐานจะอยู่ในการคำนวณในหมวดเงินเดือนและค่าตอบแทนแล้ว

030 ค่าตอบแทน

กำหนดจากข้อมูลสถิติในส่วนของคำรักษาพยาบาล ค่าเลี้ยงดูบุตร และอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 19,000 บาทต่อคนต่อปี และ ส่วนของเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพร้อยละ 10 ของเงินเดือนที่ต้องสมทบตามกฎหมาย
<u>การปรับใช้มาตรฐานในปีถัดๆ ไป</u> ปรับตามการเปลี่ยนแปลงอัตราเงินเฟ้อ และอัตราการสมทบตามกฎหมายตามประกาศของส่วนราชการ

040 วัสดุการผลิต

กำหนดจากข้อมูลสถิติในส่วนของวัสดุการผลิตที่เกิดขึ้นจริง เนื่องจากการผลิตน้ำประปาที่สะอาดมีคุณภาพตามมาตรฐาน WHO ซึ่งอัตราสารเคมีที่ใช้จะแปรผันตามคุณภาพน้ำ
การปรับใช้มาตรฐานในปีถัดๆ ไป ควรเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณการใช้วัสดุการผลิตเทียบกับปริมาณผลผลิตกำหนดเป็นปริมาณมาตรฐาน ส่วนราคาปรับตามการเปลี่ยนแปลงอัตราดัชนีผู้บริโภค (CPI) ตามประกาศของส่วนราชการ

050 วัสดุการดำเนินการและซ่อมบำรุง

กำหนดจากข้อมูลสถิติค่าอุปกรณ์ที่ต้องบำรุงรักษา ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาท่อ ค่าเสื่อมราคามาตรวัดน้ำ และ 10% ของครุภัณฑ์อื่นๆ (ไม่รวมมาตรวัดน้ำ) ที่เกิดขึ้นจริง
การปรับใช้มาตรฐานในปีถัดๆ ไป ปรับตามการเปลี่ยนแปลงอัตราดัชนีผู้บริโภค (CPI) ตามประกาศของส่วนราชการ

052 ค่าน้ำมันและหล่อลื่น

กำหนดจากข้อมูลสถิติค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและสารหล่อลื่นที่ใช้ในเครื่องจักรในการผลิต (ค่าจริงเฉลี่ยย้อนหลัง 3 ปี)
การปรับใช้มาตรฐานในปีถัดๆ ไป ควรเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณและราคาน้ำมันที่ซื้อ โดยกำหนดต้นทุนมาตรฐานแยกออกเป็นปริมาณมาตรฐานโดยใช้ค่าเฉลี่ยย้อนหลัง 3 ปี ส่วนราคามาตรฐานให้ใช้ราคา ณ ปัจจุบัน โดยปรับตามการเปลี่ยนแปลงอัตราดัชนีผู้บริโภค (CPI) ตามประกาศของส่วนราชการ

060 วัสดุสำนักงาน

กำหนดจากข้อมูลสถิติค่าวัสดุสำนักงาน เครื่องเขียนแบบพิมพ์ (ค่าจริงเฉลี่ยย้อนหลัง 3 ปี)
การปรับใช้มาตรฐานในปีถัดๆ ไป โดยปรับตามการเปลี่ยนแปลงอัตราดัชนีผู้บริโภค (CPI) ตามประกาศของส่วนราชการ

070 ค่าจ้างและบริการ

ค่าใช้จ่ายในหมวดนี้เป็นส่วนการจ้างทดแทนอัตราค่าจ้างที่เป็นค่าจ้างในลักษณะงานจ้างเหมา เช่น รมภ. จ้างเหมาอ่านมาตร จ้างเหมาเก็บเงิน ฯลฯ กำหนดจากข้อมูลสถิติโดยมีสัดส่วนที่ 21.3% ของค่าจ้างและบริการทั้งหมด
การปรับใช้มาตรฐานในปีถัดๆ ไป โดยปรับตามการเปลี่ยนแปลงอัตราดัชนีผู้บริโภค (CPI) ตามประกาศของส่วนราชการ

080 ค่าใช้จ่ายดำเนินงานอื่น

ได้แก่ ค่าเบี้ยเสีย ค่าเดินทาง ค่ารับรอง ค่าที่พัก กำหนดจากข้อมูลสถิติที่ใช้ (ค่าจริงเฉลี่ยย้อนหลัง 3 ปี)
การปรับใช้มาตรฐานในปีถัดๆ ไป ปรับตามนโยบายการกำหนดอัตราเบี้ยเสีย ค่าเดินทาง ค่ารับรอง และค่าที่พัก ของ กปภ.

090 ค่าใช้จ่ายค่าติดตั้งสาธารณูปโภค

กำหนดจากข้อมูลสถิติค่าติดตั้งระบบไฟฟ้า ติดตั้งโทรศัพท์ (ค่าจริงเฉลี่ยย้อนหลัง 3 ปี)

การปรับใช้มาตรฐานในปีถัดๆ ไป ปรับเฉพาะกรณีมีการเปลี่ยนแปลงค่าติดตั้งสาธารณูปโภค โดยปรับตามอัตราใหม่ตามช่วงเวลาที่เหมาะสม

091 ค่าไฟฟ้า

กำหนดจากข้อมูลสถิติค่าไฟฟ้าในกระบวนการผลิตและไฟฟ้าแสงสว่าง (ค่าจริงย้อนหลัง 3 ปี) ทั้งนี้เนื่องจาก กปภ. ร่วมโครงการตามมาตรฐานการการประหยัดการใช้พลังงาน (TOU)

การปรับใช้มาตรฐานในปีถัดๆ ไป ควรเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณและราคาไฟฟ้า โดยส่วนของปริมาณที่ใช้เทียบกับผลผลิตน้ำประปาเพื่อกำหนดเป็นปริมาณมาตรฐาน (โดยใช้ค่าเฉลี่ย 3 ปี) ส่วนราคาให้ใช้ข้อมูลราคาค่าไฟฟ้าเฉลี่ยต่อหน่วยผลผลิต ณ ปีปัจจุบัน

100 ค่าธรรมเนียม

กำหนดจากข้อมูลสถิติค่าธรรมเนียมธนาคาร (ค่าจริงย้อนหลัง 3 ปี)

การปรับใช้มาตรฐานในปีถัดๆ ไป พิจารณาเฉพาะเมื่อมีปรับอัตราที่เปลี่ยนแปลงส่งผลกระทบต่อต้นทุนมาตรฐาน ตามช่วงเวลาที่เหมาะสม

DPO ค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ของสำนักงานประปา

กำหนดจากข้อมูลค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ โดยแยกบันทึกตามสำนักงานประปาแต่ละแห่ง (ค่าจริง ณ ปีปัจจุบัน)

ส่วนการปรับใช้มาตรฐานในอนาคต ให้ควรบันทึกแยกสินทรัพย์ตามประเภทการดำเนินงาน เช่น ส่วนผลิต ส่วนจำหน่าย

ALO ต้นทุนปันส่วนจากสำนักงานใหญ่และเขต

เป็นค่าใช้จ่ายที่ได้จากการคำนวณในการปันส่วนต้นทุนจากสำนักงานใหญ่และสำนักงานประปาเขตไปยังสำนักงานประปาแต่ละแห่งตามเกณฑ์ปันส่วนต้นทุน ได้แก่ ปริมาณน้ำผลิต ปริมาณน้ำจำหน่าย ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ และจำนวนพนักงาน เพื่อแสดงสัดส่วนของต้นทุนมาตรฐานที่มาจากการปันส่วนต้นทุน

INO ดอกเบี้ยจ่าย

เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนดอกเบี้ยของเงินลงทุนของสำนักงานใหญ่ที่ปันส่วนไปยังสำนักงานประปาแต่ละแห่งโดยใช้เกณฑ์ปันส่วนตามค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ของแต่ละสำนักงานประปาเพื่อแสดงสัดส่วนของต้นทุนมาตรฐานที่มาจากการปันส่วนต้นทุน

แบบฟอร์ม J.1

การประปาส่วนภูมิภาค
เอกสารการจ่ายน้ำฟรี

เลขที่ _____

วันที่ _____ สำนักงานประปา _____ รหัสศูนย์ต้นทุน _____ รหัสเขตธุรกิจ _____			
ชื่อผู้ขอจ่ายน้ำฟรี _____ วัตถุประสงค์ในการขอ _____ _____			
ปริมาณน้ำ _____ ลบม. อัตราลูกบาศก์เมตรละ 12 บาท * จำนวนเงินรวม _____ บาท			
หมายเหตุ หากมีเอกสารการขอใช้น้ำฟรีให้แนบด้วย * ราคาต่อหน่วย ให้ใช้ราคาจำหน่ายน้ำต่อตารางของการประปาส่วนภูมิภาค			
ผู้จัดทำ	ผู้ตรวจสอบ	ผู้อนุมัติ	ผู้บันทึก
_____ (_____) ____/____/____	_____ (_____) ____/____/____	_____ (_____) ____/____/____	_____ (_____) ____/____/____

ตารางสรุปเงินทดเชยต้นทุนดำเนินการเชิงสังคมของการประปาส่วนภูมิภาค
ประจำปีงบประมาณ 2548

1 ต้นทุนดำเนินการเชิงสังคมที่สามารถบันทึกบัญชีตามใบสำคัญจ่าย		
ค่าใช้จ่ายในการแก้ปัญหาทุกภัย/ภัยแล้ง	23.269	ล้านบาท
ค่าใช้จ่ายในการจ่ายน้ำฟรี	18.220	ล้านบาท
ค่าใช้จ่ายเชิงสังคมอื่น *	<u>2.860</u>	ล้านบาท
รวม	44.349	ล้านบาท
2 ต้นทุนดำเนินการเชิงสังคมที่ไม่สามารถบันทึกบัญชีตามใบสำคัญจ่าย **		
	<u>1,133.660</u>	ล้านบาท
รวมทั้งสิ้น	1178.009	ล้านบาท

* ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ประชาสัมพันธ์รณรงค์ประหยัดน้ำ , ค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล

** เงินชดเชยค่าน้ำส่วนที่ราคาขายต่ำกว่าต้นทุนมาตรฐานเฉพาะปั๊มน้ำกลุ่มที่อยู่ออาศัย

ตารางสรุปเงินชดเชยต้นทุนดำเนินการเชิงสังคมที่ไม่สามารถบันทึกบัญชีตามใบสำคัญจ่าย

ตารางที่ 1 การขอรับเงินชดเชยต้นทุนดำเนินการเชิงสังคม กรณี กปภ.ผลิตเอง

ช่วงการใช้ (ลบม./เดือน) (1)	ผู้ใช้น้ำ (ราย) (2)	ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบม.) (3)	ราคาขาย (บาท/ลบม.) (4)	ต้นทุน มาตรฐาน (บาท/ลบม.) (5)	ส่วนต่าง (บาท/ลบม.) (6) = (4)-(5)	จำนวนเงิน ที่ขอชดเชย (ล้านบาท) (7) = (6)*(3)
0 - 10	540,566	25.792	7.75	12.81	5.06	130.507
11 - 20	304,033	51.538	8.50	12.81	4.31	222.127
21 - 30	137,064	39.615	10.75	12.81	2.06	81.607
31 - 50	79,167	35.825	12.75	12.81	0.06	2.149
รวม	1,060,830	152.770				436.390

ตารางที่ 2 การขอรับเงินชดเชยต้นทุนดำเนินการเชิงสังคม กรณี กปภ.ผลิตเองซื้อน้ำดิบจากเอกชน

ช่วงการใช้ (ลบม./เดือน) (1)	ผู้ใช้น้ำ (ราย) (2)	ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบม.) (3)	ราคาขาย (บาท/ลบม.) (4)	ต้นทุน มาตรฐาน (บาท/ลบม.) (5)	ส่วนต่าง (บาท/ลบม.) (6) = (4)-(5)	จำนวนเงิน ที่ขอชดเชย (ล้านบาท) (7) = (6)*(3)
0 - 10	42,770	2.091	7.75	16.41	8.66	18.108
11 - 20	30,481	5.185	8.50	16.41	7.91	41.013
21 - 30	15,962	4.647	10.75	16.41	5.66	26.302
31 - 50	10,490	4.974	12.75	16.41	3.66	18.204
51 - 80	3,343	2.693	14.00	16.41	2.41	6.491
81 - 100	711	0.785	14.50	16.41	1.91	1.500
101 - 300	41	0.041	14.60	16.41	1.81	0.074
301 - 1,000	5	0.010	14.70	16.41	1.71	0.017
รวม	103,803	20.426				111.709

ตารางสรุปเงินชดเชยต้นทุนดำเนินการเชิงสังคม ของ กปภ.ประจำปีงบประมาณ 2548

ตารางที่3 การขอรับเงินชดเชยต้นทุนดำเนินการเชิงสังคม กรณี กปภ.ผลิตเองซื้อน้ำดิบจากกรมชลประทาน

ช่วงการใช้น้ำ (ลบม./เดือน) (1)	ผู้ใช้น้ำ (ราย) (2)	ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบม.) (3)	ราคาขาย (บาท/ลบม.) (4)	ต้นทุน มาตรฐาน (บาท/ลบม.) (5)	ส่วนต่าง (บาท/ลบม.) (6)=(4)-(5)	จำนวนเงิน ที่ขอชดเชย (ล้านบาท) (7)=(6)*(3)
0 - 10	124,607	5.752	7.75	13.31	5.56	31.981
11 - 20	75,520	12.612	8.50	13.31	4.81	60.665
21 - 30	36,667	10.483	10.75	13.31	2.56	26.837
31 - 50	22,177	10.206	12.75	13.31	0.56	5.715
รวม	258,971	39.053				125.198

ตารางที่ 4 การขอรับเงินชดเชยต้นทุนดำเนินการเชิงสังคม กรณีเอกชนร่วมลงทุน

ช่วงการใช้น้ำ (ลบม./เดือน) (1)	ผู้ใช้น้ำ (ราย) (2)	ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบม.) (3)	ราคาขาย (บาท/ลบม.) (4)	ต้นทุน มาตรฐาน (บาท/ลบม.) (5)	ส่วนต่าง (บาท/ลบม.) (6)=(4)-(5)	จำนวนเงิน ที่ขอชดเชย (ล้านบาท) (7)=(6)*(3)
0 - 10	89,941	4.144	7.75	20.68	12.93	53.581
11 - 20	72,320	11.355	8.50	20.68	12.18	138.312
21 - 30	42,557	11.358	10.75	20.68	9.93	112.785
31 - 50	29,321	12.634	12.75	20.68	7.93	100.184
51 - 80	9,031	6.367	14.00	20.68	6.68	42.529
81 - 100	1,616	1.615	14.50	20.68	6.18	9.982
101 - 300	149	0.114	14.60	20.68	6.08	0.696
301 - 1,000	23	0.172	14.70	20.68	5.98	1.030
1,001-2,000	2	0.082	14.80	20.68	5.88	0.481
2,001-3,000	3	0.049	14.90	20.68	5.78	0.283
3,000 ขึ้นไป	2	0.088	15.00	20.68	5.68	0.500
รวม	244,965	47.978				460.363

* ต้นทุนมาตรฐานทุกกลุ่มปรับปรุงค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่ได้รับเงินอุดหนุนงบลงทุน จำนวน 2.27 บาท/ลบม.แล้ว

รวมตารางที่ 1 - 4	1,133.660